

สิรินัดดา ร่วมพร 2557: บทบาทของกลุ่มยีน Class II cytokine receptor ในการเกิดโรคและการ
ดำเนินโรคของการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังในประเทศไทย
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) สาขาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อึ้งออร์ กิมกวง, วท.ค. 72 หน้า

การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของการเกิดโรคตับอักเสบบีเฉียบพลันและโรคตับ
อักเสบบีเรื้อรัง ประชากรทั่วโลกมากกว่า 2,000 ล้านคน มีประวัติการติดเชื้อ หรือติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ
ประมาณ 90% ของผู้ที่ติดเชื้อหายขาดจากโรค ส่วนอีกประมาณ 10% ไม่สามารถกำจัดไวรัสได้และพัฒนาไป
เป็นโรคไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังซึ่งส่วนมากจะพบในภูมิภาคเอเชียและแอฟริกา สำหรับประเทศไทยก็เป็น
ประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่ยังคงมีการระบาดของโรคไวรัสตับอักเสบบี สาเหตุของการเกิดโรคมາ
จากหลายปัจจัย ได้แก่ เชื้อไวรัส สภาพแวดล้อม และพันธุกรรมของผู้ป่วย จากการศึกษาในครอบครัวชาวจีน
ได้หวั่นและการศึกษาทางด้านระบาดวิทยาของโรคไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังในชุมชนที่มีความแตกต่างกันของ
เชื้อชาติ สนับสนุนว่า ปัจจัยทางพันธุกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเกิดโรคไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง ดังนั้น
ผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของยีน *IFNAR2* และ *IL10RB* ในผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบบี
เรื้อรัง 227 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่พัฒนาเป็นมะเร็งระดับ 100 คน และผู้ป่วยที่ไม่ได้พัฒนาไปเป็นมะเร็งระดับ
127 คน สำหรับกลุ่มควบคุมประกอบด้วย ผู้ที่มีสุขภาพดี 150 คน และกลุ่มที่มีการติดเชื้อชั่วคราวและสามารถ
กำจัดเชื้อได้ 170 คน ในการศึกษาวิเคราะห์จีโนไทป์ด้วยเทคนิคปฏิกิริยาลูกโซ่โพลีเมอเรส-เอนไซม์ตัด
เพาะจำ ผลการศึกษาพบว่า อัลลีล C ของตำแหน่ง *IFNAR2* - *F8S* มีการเพิ่มขึ้นในผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง
เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมที่มีสุขภาพดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [OR (95% CI) = 3.31 (2.11-5.21),
 $P = 6.214 \times 10^{-9}$ และ $P_c = 1.864 \times 10^{-8}$] ซึ่งผลอัลลีลนี้มีลักษณะการถ่ายทอดแบบยีนเด่น จากการศึกษาเปรียบเทียบ
จีโนไทป์ CC และ CT กับ TT ได้ค่า odd ratio = 4.02 ($P = 4.631 \times 10^{-9}$ และ $P_c = 1.389 \times 10^{-8}$) นอกจากนี้ จีโน
ไทป์ AA ของยีน *IL10RB* - *K47E* พบว่าลดลงอย่างมีนัยสำคัญในผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง เมื่อเทียบกับ
ผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อชั่วคราวและสามารถกำจัดเชื้อได้ $P = 0.006$, $P_c = 0.018$ และ OR = 0.45 สำหรับการ
วิเคราะห์แอสโทไทป์พบว่าแอสโทไทป์ CA และ CG มีความสัมพันธ์กับโรคไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังเมื่อเทียบ
กับกลุ่มควบคุมที่มีสุขภาพดี ($P = 0.014$, OR = 6.84 และ $P = 0.002$, OR = 3.75 ตามลำดับ) การศึกษาครั้งนี้
แสดงให้เห็นว่าความหลากหลายที่ตำแหน่ง *IFNAR2* - *F8S* อาจเกี่ยวข้องกับติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี
เรื้อรัง และจีโนไทป์ AA ของตำแหน่ง *IL10RB* - *K47E* อาจมีส่วนป้องกันการดำเนินของโรค อย่างไรก็ตาม ควร
ศึกษาโดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อยืนยันผลการศึกษานี้